

Handläggare: Ingegerd Delin
Telefon: 508 12 278

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
2011-06-16

Redovisning till socialstyrelsen av stimulansmedel från år 2007-2010

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner redovisningen av 2007-2010 års stimulansmedel.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör

Claes Lagergren
Avdelningschef

Sammanfattning

Beviljade stimulansmedel för åren 2007-2010 från socialstyrelsen har enligt beslut i stadsdelsnämnden använts till satsningar inom rehabilitering, kost och nutrition, demensvård, läkemedelgenomgångar, socialt innehåll och förebyggande hembesök. Av erhållna medel om sammanlagt 37 302 tkr kvarstår 7 538 tkr att utnyttja. Återstående medel kommer att användas i planerade insatser under 2011 och 2012.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg i samarbete med ekonomiavdelningen.

Bakgrund

Socialstyrelsen har begärt in redovisning av beviljade medel från år 2007-2010 på speciella blanketter med förutbestämda uppgifter och med begränsat utrymme. Detta ärende innehåller en mer informativ sammanfattning av projekt som avslutats år 2009 och 2010 samt pågående projekt. För mer information om varje enskilt projekt finns separata projektbeskrivningar och redovisningar att tillgå.

I ett tidigare ärende med diarienummer 605-447/08 har redovisning fram till och med år 2008 lämnats till nämnden.

Förvaltningens förslag till redovisning av stimulansmedel från år 2007-2010

Stadsdelsnämnden beviljades stimulansmedel om 10 897 tkr vardera året 2007 och 2008 för insatser inom äldreomsorgen, 10 461 tkr år 2009 samt 5 047 tkr år 2010. Stimulansmedlen har bidragit till kvalitetshöjande åtgärder inom följande områden: rehabilitering, kost och nutrition, demensvård, läkemedelsgenomgångar, sociala innehållet samt förebyggande hembesök. Nedan följer en kort sammanfattning av projekt finansierade med medel från 2007-2009 där projekten är avslutade. Därefter följer en redovisning av pågående projekt.

Avslutade projekt

Rehabilitering

Inom området rehabilitering har *Hornskrokens vård- och omsorgsboende (2 300 tkr)*, *Ersta diakoni (500 tkr)* samt *Stiftelsen Borgerskapets Enkehus och Gubbhus (600 tkr)* bedrivit projekt. Satsningarna har inriktats på bland annat utbildning och handledning av personal, förbättrade genomförandeplaner, individanpassad träning och träningsredskap för äldre samt fallprevention. Genombrottsmetoden som först introducerades vid Hornskrokens vård- och omsorgsboende lever kvar i andra projekt i stadsdelen.

Kost och nutrition

Södermalms hemtjänst (1 100 tkr), *HSB Omsorg (500 tkr)* och *Vingslaget Omsorgs AB (115 tkr)* har med sina kost- och nutritionprojekt syftat till att uppnå en god måltidssituation och näringsriktig kost utifrån individuella behov. Projekten har också tagit fasta på att identifiera riskfaktorer för äldre, göra nutritionbedömningar regelbundet samt uppmärksamma undernäringssproblematik. Måltidsmiljö och måltidssituation har också varit föremål för förändringsinsatser, till exempel hur man skapar en lugn och stressfri måltid. Resultat av projekten är bland annat att brukarnas närings- och energibehov uppmärksammas och åtgärdas snabbare än tidigare. I ett

flertal fall har nutritionsbedömningar lett till att undernärda brukare fått en bättre kosthållning och blivit piggare och mer välmående.

Demens

Inom området demens har *stadsdelsnämnden i egen regi (3 800 tkr)*, *Activ Söder AB (30 tkr)*, *Stiftelsen Borgerskapets Enkehus och Gubbus (300 tkr)* samt *Nordisk hemservice AB (140 tkr)* i sina projekt utbildat personal i demenskunskap och vikten av ett gott bemötande. Utbildningen har skett i föreläsningsform, studiecirkel och genom handledning av Silviasystrar. Insatserna har lett till ökade kunskaper om sjukdomen och vikten av ett gott bemötande. Ett utvecklingsarbete har lett till förbättrade genomförandeplaner vilket inneburit mer individuellt utformade insatser utifrån brukarnas behov. De insatser som vänt sig till anhöriga, till exempel föreläsningar om demenssjukdom, har varit mycket uppskattade.

Läkemedelsgenomgångar

Stadsdelsnämnden i egen regi (1 400 tkr) och *HSB Omsorg AB (500 tkr)* har i sina läkemedelsprojekt haft som mål att minska antalet läkemedel för äldre vid vård- och omsorgsboenden. Datastöd har möjliggjort identifiering av olämpliga läkemedelskombinationer, substansdubbelningar med mera. Projekten har lett till en viss minskning av antalet läkemedel.

Sociala innehållet

Inom ramen för det sociala innehållet har *stadsdelsnämnden i egen regi (4 600 tkr)*, *Ersta diakoni (1 780 tkr)*, *HSB Omsorg AB (500 tkr)*, *Vingslaget Omsorgs AB (100 tkr)* samt *Activ Söder AB (50 tkr)* bedrivit projekt. En mängd olika insatser av större och mindre omfattning har genomförts; utbildningar i reminiscens, vikten av ett socialt innehåll för den äldre, utveckling av genomförandeplaner, handledning i vardagliga situationer, förbättring av den fysiska miljön, utflykter med mera. Fokus på individens behov och intressen har lett till en större variation i utbudet av aktiviteter. Sammantaget har en ökad kunskap och medvetenhet hos personalen lett till en mer meningsfull vardag för de äldre.

Pågående projekt

Kost och nutritionsprojekt pågår i *stadsdelsnämndens egen regi (1 981 tkr)*, vid *Ersta diakoni (500 tkr)* samt vid *Nordisk hemservice AB (73 tkr)*

Målet med kost och nutritionsprojekten är att de äldre kan påverka sin måltidsupplevelse och få god och näringsrik kost. Det uppnås bland annat genom att medarbetarna får utbildning och handledning i måltidens betydelse för äldre och äldres välbefinnande samt hur man kan förebygga undernäring. Individuella behov och önskemål från de boende ska tryggas genom tydlig dokumentation och uppföljning i genomförandeplanen. Nutritionen kvalitetssäkras genom fungerande rutiner och uppföljning sker. Det finns också kostombud på enheterna som ansvarar för att driva kostfrågorna framåt. Kostombuden har fått en tydligare roll än tidigare vilket har medfört en ökad kunskap hos medarbetarna om de äldres behov. De genomförda insatserna har bland annat lett till att alla vård- och omsorgsboenden i egen regi har fått en ökad matkvalitet samt variationsrika mellanmål och efterrätter.

Demensprojekt

Södermalms hemtjänst AB (1 061 tkr) driver ett projekt med målet att öka medarbetarnas kunskap och kompetens kring demenssjukdomar för att bättre tillgodose behov hos personer med demenssjukdom. Samarbetsrutiner skapas mellan de olika aktörer som ger stöd till den demenssjuke; vårdcentraler, minnesmottagning, dagverksamheter anhängigkonsulent, medarbetare från landstinget och Demensrådet. Medarbetarna får interaktiv utbildning i syfte att öka kunskap och medvetenhet om demensfrågor. Ett specialteam ger insatser till brukare med diagnostiserad demens under ledning av en handledare. Redan efter ett par månader har projektet lett till att medarbetare i det dagliga arbetet bättre än tidigare kunnat hantera olika situationer.

Med sitt demensprojekt vill *Stiftelsen Blomsterfonden (200 tkr)* uppnå en trygg, värdig och bekräftande omsorg om demenssjuka hemtjänstkunder genom att kompetensutveckla hemtjänstpersonal inom demensområdet och anhängigområdet. En inventering av personalens utbildningsbehov har genomförts. Denna har lett till personcentrerad handledning och omsorg där levnadsberättelsen används som arbetsinstrument. Implementering av anhängigstödsmodell har skett. Arbetet med handledning i bemötande och anhängigstöd fortsätter kontinuerligt. Resultat av projektarbetet är en mer värdig och bekräftande omsorg om de demenssjuka hemtjänstkunderna genom att personalen fått verktyg för ett gott bemötande samt vilken problematik anhängiga kan stå inför i vårdandet av sin närstående demenssjuke.

Activ Söder (45 tkr) är en dagverksamhet för personer med demenssjukdom. Efter en sammanställning av en brukar- och anhängigenkät framgick att det hos anhängiga fanns ett behov av kunskap om demenssjukdomar. Projektet vill tillgodose detta behov och ge anhängiga redskap för bemötande av sina närstående i olika problemsituationer. På så sätt får anhängiga mer förståelse och tolerans i svåra situationer. Anhängigdaggar på må bra-tema anordnas och föreläsningsskvällar är inbokade under året.

Sociala innehållet

Sociala innehållet i stadsdelsnämndens egen regi (3 470 tkr)

Målet är en meningsfull tillvaro med hög livskvalitet som utgår från individens egen upplevelse. En förutsättning för en meningsfull tillvaro är att få sina sociala, kulturella, fysiska och psykiska behov tillgodosedda i grupp och/eller individuellt. Den äldre får stöd i att bli motiverad att använda sina förmågor. Stödet är kommunicerat med den äldre och är anpassat efter den äldres förutsättningar att klara av vardagen. Kvaliteten säkerställs genom att öka medarbetarnas kunskap om värdet av ett socialt synsätt i vardagen. Detta sker bland annat genom teammöten med berörda yrkeskategorier för ett gemensamt synsätt, praktiskt förbättringsarbete, individuell praktisk handledning i bemötande, utbildning i taktil stimulering, föreläsningar, handledning kring måltidsmiljön, handledning i Demens ABC med mera. Utöver detta utvecklingsarbete pågår aktiviteter såsom terapihundsekipage för boende med specifika behov, samarbete med frivilligorganisationen Viljan för att skapa kontakt mellan boende och frivillig, grupper i psykodrama, underhållning och fester vid högtider med mera. Ett boende har startat gemensamma aktiviteter med förskolan i samma hus. Projektet har lett till ökad medvetenhet hos medarbetarna om betydelsen av olika aktiviteter och social samvaro, vilket i sin tur lett till ökad meningsfullhet och ökat välbefinnande för den enskilde.

Temabo (15 tkr) vill i sitt projekt med hjälp av en diplomerad musikerterapeut öka välbefinnandet hos boende med såväl fysisk som psykisk funktionsnedsättning. Musikterapi ska etableras på boendet enskilt och i grupp med särskilt fokus på brukare med demenssymtom.

Activ Söder (45 tkr) kommer under året att anordna bussutflykter för sina gäster. Samtliga gäster med anhöriga ska få ett avbrott i vardagen, känna sig trygga med insatsen och få en kulturell upplevelse.

Uppsökande verksamhet, stadsdelsnämnden i egen regi (1 530 tkr)

Målet är att målgruppen vet vart de kan vända sig när behov av stöd och hjälp uppstår. De känner också till vilka punktinsatser och mötesplatser som finns på Södermalm samt hur de kan förebygga fall, brand och minska utsattheten för brott. Uppsökande verksamhet vänder sig till personer som fyller 75 år under året samt till dem som är 90 år och äldre och inte har insatser från äldreomsorgen. Uppsökaren skickar ett brev med erbjudande om hembesök och informationsträffar. Samarbete sker med flera aktörer såsom frivilligorganisationer, kyrkan, vårdcentraler, brandförsvaret, pensionärsorganisationer och Rehab Södermalm för att nå ut till så många som möjligt i målgruppen med olika insatser. Uppföljning av den uppsökande verksamheten sker genom en enkät som besvaras av den enskilde. Återkoppling från målgruppen visar att den uppsökande verksamheten upplevs positivt; man blir uppmärksam och känner trygghet i att känna till vart man ska vända sig vid behov av insatser från äldreomsorgen.

Övergripande projektsamordning (1 000 tkr)

En utvecklingsledare med äldreomsorgskompetens har anställts på halvtid för att administrera och samordna de kvalitetshöjande insatserna. Anslagna medel måste förvaltas och följas upp av en styrgrupp och nödvändiga kontakter behöver finnas upparbetade dels med de olika projektledarna och dels med äldreförvaltningen och socialstyrelsen för att korrekta resultat ska uppnås. Målgrupp för insatserna är alltid stadsdelens äldre och en övergripande styr- och kontrollfunktion är nödvändig för att stadsdelens äldre ska få ut största nytta av stimulansmedlen.

Kompetensteamet (1 153 tkr)

För att utveckla kvalitetsinsatserna har ett expertteam med kompetens inom de olika projektområdena upprättats. Kompetensteamet står till tjänst med handledning, råd och stöd på plats ute i verksamheterna. Kompetensteamet vänder sig till verksamheter i egen regi, entreprenörer och privata utförare.